

Μιχαήλ Γ. Χούλη, Θεολόγου

Η Παλαιά Διαθήκη (Π.Δ.) είναι ομολογουμένως κατάσπαρτη από προφητείες για τον Μεσσία Χριστό. Κατά τον πιστό και φυσικομαθηματικό Πασκάλ, όλες αυτές οι προφητείες που εκπληρώθηκαν, αποτελούν σοβαρότατη απόδειξη περί της Θεότητας του Ιησού. Και βέβαια στην Π.Δ., το μοναδικό αυτό εισαγωγικό στον Χριστιανισμό βιβλίο, ανευρίσκονται προαγγελίες όχι μόνο για τον Χριστό, αλλά και για την Παναγία, την Εκκλησία, την Θεία Ευχαριστία και βέβαια για τον μεγάλο προφήτη και πρόδρομο του Χριστού, τον άγιο Ιωάννη τον Βαπτιστή. Ο ίδιος ο Κύριος είχε πλέξει το εγκώμιο της αποστολής του Ιωάννη στον κόσμο, όταν είπε γι' αυτόν: «Σας βεβαιώνω πως μάνα δεν γέννησε ως τώρα άνθρωπο πιο μεγάλο από τον Ιωάννη τον Βαπτιστή» (Ματθ. 11,11). Άλλωστε υπήρξε και ο μόνος ιστορικά προφήτης που είδε με τα σωματικά του μάτια τον ίδιο τον Θεό ενσαρκωμένο επί της γης, του οποίου το έργο άμεσα εγκαινιάζε.

Γονείς του Ιωάννη ήσαν ο ιερέας Ζαχαρίας και η αγία Ελισάβετ. Η γέννησή του οφείλεται σε θαύμα. Ήταν η απάντηση του Θεού στις θερμές προσευχές των γονέων του και στην αληθινή πίστη που τους διακατείχε. Μάλιστα το σπουδαίο γεγονός του ερχομού του στον κόσμο, αλλά και το όνομα του μελλοντικού προφήτη, ανήγγειλε όχι ένας απλός γιατρός της εποχής εκείνης, αλλά ένας αρχάγγελος, ο Γαβριήλ, που επεσήμανε και την μοναδική αποστολή του αγίου παιδιού, που θα ήταν το άνοιγμα του δρόμου και η πνευματική ενημέρωση των ανθρώπων για την επίσκεψη του Θεού στον λαό του με τη μορφή του Ιησού Χριστού. Ο Ζαχαρίας έδειξε ολιγοπιστία και, για να φανεί στη συνέχεια η δύναμη και η δόξα του Θεού, ο άγγελος τού στέρησε τη φωνή για εννέα μήνες, μέχρι τη γέννηση του Ιωάννη και την ονοματοδοσία του (8η ημέρα από τη γέννησή του) (Λουκ. 1,20).

Όταν ενηλικιώθηκε ο Ιωάννης έζησε ζωή ερημίτη και μοναχού, τρώγοντας ελάχιστο φαγητό (χόρτα και άγριο μέλι) και ενδυναμούμενος για την αποστολή του από το Πνεύμα του Θεού. Το μοναδικό του ρούχο ήταν φτιαγμένο από τρίχες καμήλας, που έδενε στη μέση με ζώνη από δέρμα. Η ζωή του και οι υψηλοί αγώνες του ήσαν εφάμιλλοι των μεγάλων προφητών και ερημιτών αγίων της ιστορίας. Η έρημος πάντα έτρεφε πνευματικά τους αγίους και ακόμη και οι Πατέρες της Εκκλησίας σπούδασαν εκεί, εκπαιδευόμενοι στην κατά Θεόν ησυχία (εγρήγορηση), τη μελέτη του Λόγου του Θεού, την προσευχή, την αυτογνωσία και την ερμηνεία του νοήματος της πλάσης.

Το έργο του Προδρόμου υπήρξε μεγάλο. Ήταν ο δείκτης του Μεσσία Ιησού και προσανατόλιζε τον λαό προς Αυτόν. Πλήθος κόσμου τον πλησίαζε για να ακούσει τα έξοχα λόγια του και τις ηθικές παραγγελίες του. Ο λαός διψούσε για αλήθεια, ελπίδα και παρηγοριά, και αυτά, σύμφωνα με τον Βαπτιστή –έτσι ονομάστηκε από τον Εβραίο ιστορικό Ιώσηπο, διότι βάπτιζε το λαό στον Ιορδάνη ποταμό, αφού εξομολογούνταν τα αμαρτήματά τους- θα τα χορηγούσε πλήρως στην ανθρωπότητα ο Ιησούς, όταν σε λίγο εμφανιζόταν στο προσκήνιο της ιστορίας. Ο Ιωάννης δεν φοβόταν να ελέγξει υψηλά ιστάμενα πρόσωπα, θρησκευτικούς και πολιτικούς παράγοντες, για την άστατη και ανήθικη ζωή τους. Κάποτε ονόμασε

τους (αποτυχημένους) υπεύθυνους για την κατήχηση του λαού «γεννήματα φιδιών» και τους τόνισε πως αν δεν μετανοήσουν δεν θα ξεφύγουν από την οργή του Θεού. «Το τσεκούρι, έλεγε, βρίσκεται κιόλας στη ρίζα των δέντρων. Κάθε δέντρο που δεν κάνει καλό καρπό θα κοπεί σύρριζα και θα ριχτεί στη φωτιά». Στους απλούς ανθρώπους ήταν όμως πολύ καταδεκτικός και τους συμβούλευε τι να κάνουν για να σωθούν. Στους στρατιωτικούς λ.χ. έλεγε να αρκούνται στους μισθούς τους, στους τελώνες να μην κλέβουν από το λαό και να μην εισπράττουν πάνω από τα νόμιμα. Καλούσε τους πάντες προς μετάνοια, δίδασκε την έμπρακτη αγάπη και την ανιδιοτελή δικαιοσύνη (όχι μόνο για το θεαθήναι, όπως έπρατταν οι Φαρισαίοι και Σαδδουκαίοι).

Η βασική αποστολή του Βαπτιστή Ιωάννη ήταν να είναι πρόδρομος και άμεσος προάγγελος του λυτρωτικού έργου του Ιησού Χριστού, τον οποίον Ιησού ο ίδιος βάπτισε και παρέδωσε μάλιστα και τους μαθητές του στην θεία παιδαγωγία Εκείνου. Γι' αυτό και σε κάθε τέμπλο Ορθόδοξου ναού η ασκητική του εικόνα έχει τοποθετηθεί δίπλα στον Χριστό. Για τον Ιωάννη, ο μεγάλος Ησαΐας είχε προφητεύσει τα εξής: «Μια φωνή βροντοφωνάζει στην έρημο: Ετοιμάστε το δρόμο για τον Κύριο, ισιώστε τα μονοπάτια να περάσει» (Ματθ. 3,3). Ο Ιωάννης δεν παρέλειπε να αποκαλύπτει στους συνανθρώπους του ότι το βάπτισμα που τελούσε με νερό δεν έπαυε να είναι βάπτισμα μετάνοιας και μόνο, ενώ το βάπτισμα που παρέχει ο Χριστός είναι αγιοπνευματικό και σωτήριο. «Αυτός που έρχεται ύστερα από μένα», τους έλεγε, «και που υπάρχει πριν από μένα» (Ιω. 1,27) «είναι πιο ισχυρός από μένα, και δεν είμαι άξιος ούτε τα υποδήματά του να κρατήσω. Αυτός θα σας βαπτίσει με Άγιο Πνεύμα και φωτιά» Ματθ. 3,11). Για τον Χριστό είπε άλλοτε τα μοναδικά λόγια ότι πρόκειται για «τον Αμνό του Θεού, που παίρνει πάνω του την αμαρτία των ανθρώπων». Αυτός άλλωστε, είπε στον κόσμο, «Υπήρχε πριν εγώ να γεννηθώ» (Ιω. 1,29-30).

Ολοκάθαρα επισημαίνεται στα λόγια και τα έργα του Βαπτιστή Ιωάννη, καθώς και σε όλη την Καινή Διαθήκη, η Θεότητα του Χριστού, όταν μάλιστα ο Πρόδρομος αποκαλύπτει: «Εγώ δεν τον ήξερα ποιος ήταν, αυτός όμως που με έστειλε να βαπτίζω με νερό, αυτός μου είπε: 'Εκείνος που πάνω του θα δεις να κατεβαίνει και να μένει το Πνεύμα, αυτός είναι που βαπτίζει με Άγιο Πνεύμα'. Κι αυτό εγώ το είδα. Και διακήρυξα δημόσια πως αυτός είναι ο Υιός του Θεού». Ο ευαγγελιστής Ιωάννης παραθέτει φανερά τη μαρτυρία της Εκκλησίας και των αυτοπτών μαρτύρων της πίστεως, με τα κάτωθι λόγια: «Απ' όλα πριν υπήρχε ο Λόγος κι ο Λόγος ήτανε με τον Θεό, ΚΙ ΗΤΑΝ ΘΕΟΣ Ο ΛΟΓΟΣ. ΑΥΤΟΣ ΗΤΑΝ Η ΖΩΗ και ήταν η ζωή αυτή το φως για τους ανθρώπους.... Ο Θεός έστειλε έναν άνθρωπο που τον έλεγαν Ιωάννη. Αυτός ήρθε ως μάρτυρας για να κηρύξει ποιος είναι το φως, ώστε με τα λόγια του να πιστέψουν όλοι. Δεν ήταν ό ίδιος το φως, ήρθε όμως για να πει ποιος είναι το φως. Ο ΛΟΓΟΣ ΗΤΑΝ ΤΟ ΑΛΗΘΙΝΟ ΤΟ ΦΩΣ, που καθώς έρχεται στον κόσμο φωτίζει κάθε άνθρωπο. Μέσα στον κόσμο ήταν, ΚΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ ΔΙ' ΑΥΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΗΚΕ, μα δεν τον αναγνώρισε ο κόσμος. Ήρθε στον τόπο το δικό του, και οι δικοί του δεν τον δέχτηκαν. Σ' όσους όμως τον δέχτηκαν και πίστεψαν σ' αυτόν, έδωσε το δικαίωμα να γίνουν παιδιά του Θεού.... Ο ΛΟΓΟΣ ΕΓΙΝΕ ΑΝΘΡΩΠΟΣ κι έστησε τη σκηνή του ανάμεσά μας ΚΑΙ ΕΙΔΑΜΕ ΤΗ ΘΕΪΚΗ ΤΟΥ ΔΟΞΑ, τη δόξα που ο μοναχογιός την έχει απ' τον Πατέρα. Ήρθε γεμάτος χάρη θεϊκή και αλήθεια για μας» (Ιω.

1,6-14).

Αυτή είναι η μαρτυρία όχι μόνο του Ιωάννη περί της Θεότητας του Χριστού, αλλά και η μαρτυρία των αποστόλων, μαρτύρων, αγίων, Ομολογητών και Πατέρων της Εκκλησίας, διαχρονικά και στα πέρατα του κόσμου. Στον Ιησού εκπληρώθηκε η σύγκλιση των προφητειών, απαντήθηκαν οι προσδοκίες των Εθνικών και ο παράδεισος άνοιξε για όλους τους αγωνιστές. Ο Χριστός, από τη βάπτισή του και με όλο το έργο του, αποκαλύφθηκε ο πνευματικός αρχηγός του νέου κόσμου της Χάριτος, της τελείωσης και λύτρωσης των ανθρώπων. Με τη διδασκαλία, τα θαύματά του, το πάθος και την ανάστασή Του εγκαινίασε, δια των μυστηρίων, της ταπείνωσης, της μετάνοιας και της αγάπης, την επανένωση με το Θεό όλων των ανθρώπων δια της Εκκλησίας Του, που είναι σύμφωνα με τον ιερό Αυγουστίνο, «το σώμα Του, παρατεινόμενο στους αιώνες».

ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ:

Ο Χριστός και ο καινούριος κόσμος του Θεού, Νικολάου Νευράκη, Αθ. 1989

Ο Χριστός και ο καινούριος κόσμος του Θεού, Σάββα Αγουρίδη, 1993

Τα τέσσερα Ευαγγέλια και Πράξεις των Αποστόλων, αρχιμ. Τιμοθέου Κιλίφη, 4η έκδ., Α΄ τόμος, Αθ. 1999